

Verslag van de 263ste vergadering van The Dickens Fellowship Haarlem Branch.

In een afstandhoudend Wapen van Kennemerland verzamelden zich 18 leden.

De president is blij weer elkaar te zijn en spreekt over een overweldigende opkomst.

Zij memoreert Jan Kabel en Liesbeth van Aalst

In de zaal neemt zij twee nieuwe leden waar, de heren Hoeksema en Bouman, en laat het examen aanvangen. De heer Kooiman vraagt naar het onvoltooide boek van Dickens en de heer Bouman heeft het antwoord. Waarop de heer David aan de heer Hoekema vraagt naar een voltooid boek van Dickens. De heer Hoekema is verrast door de eenvoudige vraag, hij wordt overmoedig en wil meer vragen beantwoorden maar daar begint de president niet aan. Vervolgens geeft de president uitleg over de organisatie van de Annual Conference 2021 in Haarlem. Hier wordt, ondanks de pandemie, hard aan gewerkt want je weet nooit hoe het zich allemaal gaat ontwikkelen en omzetten naar een zoombijeenkomst kan altijd nog. Het thema blijft “wind water and ships”, ook als er onverhoopt gezoomed gaat worden.

Waarop zij haar voorganger, de heer David, in zaal ontdekt en hem verrast met een Percy Fitzgerald Award. De heer David verbijst zijn ontroering en dankt vriendelijk.

De secretaris meldt dat, zoals het er nu voorstaat, onze Kerstbijeenkomst in Trou Moet Blijcken door kan gaan; onder aangepaste omstandigheden, dat wel.

Hij vertelt dat ons medelid de heer Van Milligen zag dat op een schilderij van Vincent van Gogh, L'Arlesienne, twee boeken staan afgebeeld: De Hut van Oom Tom en Christmas Carol. Hij wijst ook op het laatste nummer van The Dickensian waar de obituary van Jan Kabel in staat en ook een door de secretaris gewrocht self-portrait van de Haarlem Branch.

Nu het toch over The Dickensian gaat, hij heeft voor alle aanwezigen een oud nummer van The Dutch Dickensian meegenomen. Gestencilde exemplaren, uit de jaren zestig. Waarna het over het stencillen gaat; het potje nagellak voor de correcties en met inkt besmeurde handen. Tot slot vraagt hij of de aanwezigen er nog in geslaagd zijn de meegestuurde quiz over ons book of study, Barnaby Rudge, tot een goed einde te brengen; iets dat het geval blijkt.

Dan geeft de president het woord aan de penningmeester, een functie die zij momenteel ook vervuld. Zij was het al, en nu is zij het weer, wat maar eens bewijst dat je het nooit weet met de Haarlem Branch. De kas is overigens voldoende gevuld, dit mede omdat het bestuur dit jaar afgezien heeft van de bestuursbonussen.

De editor is niet aanwezig maar de heer David meldt niet alleen dat hij gaat toetreden tot de redactie maar ook dat een nieuw nummer aanstaande is.

De webmaster heeft hard gewerkt aan een speciale website voor de Annual Conferentie, inmiddels is die in “de lucht”: www.dickensfellowshipconference2021.nl

Dan maakt de president een aanvang met het programma van deze middag gevuld met bijdragen van een aantal leden.

Allereerst presenteert de heer Van der Wall zijn boek “Dickens in the Heart of Medicin”. Het is een zeer omvangrijk boek, een “tome” zeggen ze daar dan. Het gewicht mag er dan ook zijn, 1,5 kilo. Dat is 100 gram meer dan het gewicht van de hersenen van een gemiddeld man, aldus de heer Lokin, die het vlammende voorwoord heeft geschreven. Een van de hoofdstukken handelt over de artsen die in het werk van Dickens opduiken; en dat zijn er veel. De favoriet van Van der Wall is Harold Skimpole, ooit eens de luie lijfarts van een prins. Op het moment dat wij als lezers van Bleak House met Skimpole geconfronteerd worden, is hij al de egoïstische, profiterende pretendeur, onder dak bij John Jarndyce. Er is in 1993 nog een syndroom naar Skimpole genoemd.

In het werk van Dickens wordt er door diverse personages flink gedronken. Dickens vond zichzelf een matige drinker maar nam altijd, als hij op bezoek ging, in de binnenzak een flesje drank mee voor het geval men zuinig met de fles was. Van der Wall zegt dit niet matig te vinden. Maar in de zaal wordt links en rechts “verstandig” en “doe ik ook altijd” gemompeld. Na de presentatie krijgt iedereen een exemplaar. Voor wie er niet bij was en er wel in geïnteresseerd is, het boek is verkrijgbaar via het Centraal Boekhuis voor een billijke prijs, een die beduidend lager ligt dan die van een gemiddeld consult.

Vervolgens krijgt mevrouw De Groot-May het woord. Zij is bezig het Nederlands machtig te worden en las op haar scheurkalender over het grafscript van de Nederlandse dichter Herbert Korneliszoon Poot. “Hier ligt Poot, Hij is dood”. Zij ontdekte dat Poot net als

Robbie Burns een zogenaamde “Boeren-dichter” was; “Sons of the Soil” in het Engels. Het grafschrift is geschreven door Gerrit van der Linde Janszoon; ook wel bekend als “de Schoolmeester”. Hier ontdekte zij een kleine, interessante connectie tussen Nederland en Dickens. In de jaren achttien dertig kreeg Gerrit van den Linde Janszoon problemen met enkele dames en moest hij Nederland verlaten. Hij ging naar Engeland en met de hulp van een rijke vriend, Harry Phillip Hope, kocht hij een kostschool in Islington in London. Vervolgens trouwde hij met de dochter van de eigenaar van een kostschool in Boulogne-sur-Mer, in Frankrijk. Zestien jaar later zaten er vier kleine jongens op deze kostschool. Een van hen werd een beroemde schrijver van “zee-romans”. Zijn naam was William Clarke Russell. Hij was het best bekend door verhalen over spookschepen: de “Flying Dutchman Stories”. De drie andere jongens waren de zonen van Charles Dickens: Alfred, Henry en Sydney Dickens. Een van de zonen van Dickens was bevriend met Clark Russell. Samen wilden zij op avontuur gaan naar Afrika maar een brief van Dickens aan hen verhinderde dit. Clarke Russell ging bij de “Merchant Navy” op zijn dertiende en Dickens’ zoon werd een “Royal Naval Officer” op zijn veertiende.

Tot slot merkt zij op dat Dickens in een brief aan Wilkie Collins, geschreven in Boulogne-sur-Mer op 13 juli 1856, aan hem vraagt om een voorstelling van de Flying Dutchman te gaan bezoeken.

Dan is het de beurt aan de president zelf die ons toespreekt over een passage in American Notes. Omdat haar laptop dienst weigerde, en omdat om onbegrijpelijke redenen niemand een exemplaar van het boek bij zich had, moet het uit het hoofd en dat ging nog best goed. Waar het op neer kwam: een echtpaar had een hut geboekt aan boord van een schip dat van Engeland naar Amerika voer. Het was als een ruime hut geadverteerd maar bleek bij het betrekken ervan miniscuul te zijn. Na de teleurstelling verwerkt te hebben besluiten zij niet te blijven mopperen maar er het beste van te maken en er een positieve draai aan te geven. Hierdoor gaan zij opeens allemaal voordelen zien in de situatie. Zij vindt dit een bijzondere passage omdat het laat zien hoe je overal maar weer het beste van moet maken. Tot slot spreekt mevrouw Drost over Captain Cuttle, de oude zeerot wie het: “When found, make a note of it”, in de mond ligt bestorven. Zij is een trouw aanhanger van deze theorie en toen zij dan ook in een blad iets vond stuurde zij dat onmiddellijk naar de gelijknamige rubriek in The Dickensian maar daar meende men dat het aan een commercieel bedrijf refereerde en aan gratis reclame maken, dat deden zijn niet.

Ook mevrouw Willemsen heeft iets voorbereid, en wel over de figuur van Mrs. Gamp. Zij had zichzelf de vraag gesteld: waren er in die tijd bij ons ook dergelijke types. Zij richtte zich in haar onderzoek voornamelijk op het oude St. Elisabeth Gasthuis in Haarlem, waar zij rondleidingen geeft.

Het bleek daar jarenlang gewemeld te hebben van de Mrs. Gamps. Althans dat schrijft een van de voormalige chirurgen van dit ziekenhuis, dr. Korteweg, in zijn boek. Verpleger was in die tijd ook geen beroep, dus in de gasthuizen werkten mensen die doorgaans ook helemaal geen interesse in verpleging hadden en er ook helemaal niet geschikt voor waren. Mede omdat zij onderbetaald werden ontstond er een cultuur van gebruik en misbruik maken. Het personeel wilde profiteren van de patienten. Ze dronken vaak veel te veel, ook tijdens de dienst, aan schoonmaken deden ze niet, alles was erg vies, het eten werd per opbod verkocht en patienten werden ingezet bij de zorg voor anderen patienten. Er was een levendige illegale handel in eten en medicijnen. De regenten en regentessen hadden grote moeite personeel te vinden en daarom namen ze maar iedereen aan. Uiteindelijk waren het de regentessen die het te gek vonden worden en ingrepen, dit terwijl de hoofden van de regenten nog comfortabel in het zand staken. Er werd daarna werk gemaakt van een opleiding en iedereen kreeg de keuze, daaraan mee doen of er uit.

Mevrouw Willemsen gaat dan nog in op de opleidingen in Duitsland, waar ook Florence Nightingale werd opgeleid. Dit alles leidde uiteindelijk tot een ander type verpleger. Tot slot leest zij nog een aantal advertenties voor van verpleegsters die zichzelf aanboden en die, net als Mrs. Gamp, aan gaven bekwaam te zijn in zowel verzorgen als afleggen. Mevrouw Willemsen zal een en ander nog uitwerken en aanbieden aan de Dutch Dickensian.

De heer David spreekt over de persoon van Montague Tigg en zijn vriend Chevy Slyme. Zij lijken goede vrienden, maar dat veranderd later als Tigg zijn naam omdraait naar Tigg Montague en een zwendel begint met de voormalige pandjesbaas David Crimble.

Het gaat spreker erom dat Tigg ondanks zijn carrière van “rags to riches” eigenlijk niet verandert. Hij blijft dezelfde dandy, ook nu zijn zakken goed gevuld zijn. Met geld overigens van al die argelozen die een polis hebben afgesloten bij de “Anglo Bengali Disinterested Loan and Life Insurance Company”. Dickens haalde regelmatig uit naar dit soort zwendel praktijken. (zie ook de “United Metropolitan Improved Hot Muffin and Crumpet Baking and Punctual Delivery Company” in Nicolas Nickleby). Spreker vergelijkt dan Montague Tigg met Jonas Chuzzlewit, die ook een crimineel is maar, binnen die context, het omgekeerde van Tigg. Waar Tigg een oplichter is, is Jonas een vernietigende kracht.

De heer Kooiman heeft twee dialogen geselecteerd, te weten tussen Mr. Bumble and Mrs. Corney en tussen Mr. Mould and Mrs. Gamp; beiden in de vertaling van C. Mensingh. Hij laat deze lezen op de wijze waarop dat ook in een aantal leeskringen ging (of misschien nog gaat); dus een inleider, een tussentekst lezer en de verschillende rollen.

Tot slot spreekt de heer Bouman over Grip, de raaf uit Barnaby Rudge. Toen hij zich voornam lid te worden van ons gezelschap is hij ons Book of Study gaan lezen. Hij had geen idee wat de titel betekende, het klonk hem als een dessert in een vijf gangen menu in de oren. Maar eenmaal begonnen werd alles hem duidelijk en vond hij het een prachtig boek. Maar hij had wel verwacht dat Grip op de hoogte zou zijn van het duistere geheim van Rudge, om dat dan op een gekozen moment te laten weten. Daar had Dickens wat meer mee mogen doen. Edgar Allen Poe vond dat trouwens ook, waarna het gesprek verder gaat over Poe en vooral over zijn gedicht: The Raven.

Waarna de president de bijeenkomst besluit met te constateren dat het goed was weer eens bij elkaar te zijn en te hopen dat het op 19 december allemaal weer gaat lukken.

Oproep

In het programma voor de Annual Conference 2021 hebben wij, vanwege het thema “wind, water and ships” ook een spreker die het zal hebben over het weer en klimaat in de tijd van Dickens. Daarom vragen wij U om mee te denken bij het vinden van beschrijvingen van bijzondere weersomstandigheden in Dickens. Op de bijeenkomst van 19 september noemden wij al de Londense mist en de overstromingen bij Chesney (beiden Bleak House), de storm in Cloisterham (Edwin Drood), de sneeuw (The Holly Tree) en natuurlijk de storm in David Copperfield. Volgens Dostojewski het beste hoofdstuk in het beste boek ooit.

Gedraag U als Scrooge; de bekeerde dan

Nu het corona spook op tafel danst liggen verveling en eenzaamheid op de loer. Ook bij familie, vrienden en burens. Breng licht in hun situatie door hen ons boek: “Dickens in de Lage Landen” cadeau te doen. Op brievenbus formaat beschikbaar en te bestellen bij de secretaris voor slechts 10 euro (met porti 14,50).